könyvekről

NAGY KATALIN
INTŐKÖNYVEM
TÖRTÉNETE

MÓRA

A jó irodalom nem ismer életkori sajátosságokat, a borítóra hiába írják rá az olvasóként várt korosztályt — a jó könyv jó mindenkinek, aki igazi olvasó szándékkal veszi kezébe.

Hogy *Nagy Katalin: Intőkönyvem története* című regénye ebből a fajtából való, azt saját véleményemen kívül tizenegy éves fiam is megerősítette. A csíkos fedőlap keltette fel figyelmét, kézbe vette, és csak a késő esti óra okozta, hogy nem egy, hanem két szuszra olvasta el.

A regényben egy kislány félárva lesz, mert édesapja disszidál. Édesanyja szakmát tanulni, munkát keresni a fővárosba utazik, és ő nagyszüleinél — eltávozott apja szüleinél — otthonra talál. Boldogságát és életkörülményeit nagyapja halála bolygatja fel. Édesanyja és nagynénjei magukhoz hívják. Új otthonába, iskolájába nehezen illeszkedik, új világával és nagy iramban közeledő felnőttségével birkózik. És mert édesanyja új férjre, neki pedig igazi apára talál — végül is az életbuktatókon át érettebben, tudatosabban s igen boldogan vállalja megújult életét, megújult családjában.

A történet megeshetett volna kisfiam bármelyik osztálytársával is. A falun élő nagyszülők gyermek- és unokaközpontú élete, a városba-vidékre széledt család laza összetartása, a világhírű cukrász nagybácsi, az árvíz miatt tanítványok nélkül maradt tanyai tanító-házaspár, a zárt, sajátosan rideg közösséget alkotó lánytestvér-család, az unokája sportplakettjaira büszke nagymama — mind ismerősök.

Az írónő a gyerekeket nem kívülről, a felnőttség magaslatából, hanem belülről tekinti, ábrázolja. *Ezért hat természetesen és nem pedagógiai fogásként a gyermek személyiségének tisztelete.* Ezért hiteles az a világ, amely a nevelő apjához leveleket író *Melinda* szemüvegén keresztül elénk tárul. Az iskolaigazgató „...olyannak látszott, aki odafigyel, ha egy gyerek beszél hozzá". — „Néha szeretném kiszámítani magamat, hogy mit érek én forintban." — „A szép szó engem úgy föltöltött jóindulattal, tenni akarással, hogy rögtön be kellett váltanom valami tevékenységre, legalább egy részét..." — olvassuk. És ténylegesen elénk tárul az az ellentmondásokkal teli világ, amelyben a tizenévesek egymást segítve, egymással és a felnőttekkel vitázva élnek. *Milyen biztonságos érzékkel ismernek rá az emberül nevelt gyermekek* — sugallja a könyv — *a jó felnőttre, meg a lényegében* (vagy félig-meddig) *gyermek-idegen felnőttre* — a jó nevelőre, és a tilalomfával operáló gyermek-gyúrásra beállított nevelőre. Szemlélete kritikus, egyúttal azonban emberségesen biztató: *gyerekek, éljetek őszintén, emberül, és a világ, mely a Ti világotok is, őszinteséggel, emberséggel felel rá.*

Mire tanítja gyermekolvasóit az írónő?

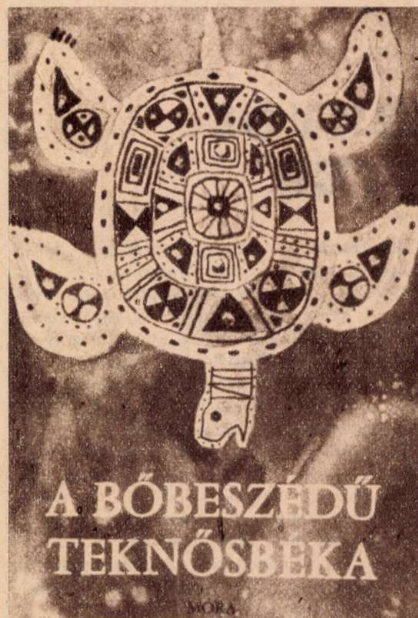
Bár a felnőttek olykor érthetetlenek és értetlenek, gyakran figyelmetlenek is, de végül is gyermekszerető szívük kivezeti őket a gondok, rossz szokások szövevényéből.

S a kötelességek, a szabályok, az emberi követelmények?

Ezekkel csak akkor van baj, ha a szülők és tanárok azt hiszik, hogy a félig felnőtteknek minden kötelesség nehéz, minden követelmény, szabály taszító, és emiatt csökkent értékű „nevelendőnek" látják őket. Ha azonban észreveszik, hogy a gyermekek is igazán élni-tenni akarnak, ha feltételezik, hogy az életet ők is igazán és komolyan fogják fel, ha nem porciózva, adagolva, hanem igazán beavatják őket is a család örömeibe, gondjaiba — akkor nincs nevelési nehézség, de van okos megértés, igyekvő alkalmazkodás, tiszteletre méltó gyerek-erőfeszítés...

Ezért ajánlom a karácsonyi ajándékokat vásárló szülők figyelmébe ezt a könyvet.

GÁL ERZSÉBET

KARÁCSONYRA

„A réges-régi időkben még nem volt nap; az égen nem világított, csak a hold a csillagokkal. De ember se élt még a földön..." — így kezdődik a Népek Meséi sorozat újabb kötetének, A bőbeszédű teknősbékának mesesorozata.

A kezdet kezdetéhez, a természet kialakulásához, az ember születéséhez vezet vissza, valahová Ausztrália partjaira. Innen indítja az olvasót hatalmas, térbeli-időbeli utazásra. Óceánia szigetvilága után Indonéziába vezet, majd Hátsó-Indián keresztül India mesevilágába érkezünk.

Közben benépesül a föld, az ég, a tenger, a levegő. A jó szellem hatalmas máglyát gyújt az égen, így születik a Nap. Biaga, a sólyom, ellopja a tüzet a többieknek Gunurtól, a kengurukapitánytól. Esténként pedig